

Психологічні рекомендації вчителю щодо навчання та виховання важковиховуваної дитини

1. Намагайтесь уникати думок про безнадійну педагогічну занедбаність того чи іншого учня. Вселяйте в себе віру, що "важкий" вихованець є потенційним носієм багатьох позитивних якостей. У ході перших контактів з такою дитиною виявіть доброзичливу зацікавленість, повагу, відкинувши можливе упереджене ставлення до неї.
2. Уникайте хворобливої реакції на перші негативні прояви у поведінці «важковиховуваної» дитини у ставленні до вас. Такі діти не рідко на початковому етапі спілкування з новим вчителем, а тим більше з молодим, схильні випробувати його.
3. Добре ознайомтесь з умовами життя учня вдома, особливостями спілкування в школі, поза її межами, з батьками. Та й найголовніше – виявіть джерело, причини, що призвели до проблем у розвитку учня.
4. Вивчіть паростки позитивних якостей вихованця, його схильності, уподобання, інтереси.
5. Будь-що намагайтесь полюбити дитину за те, що вона людина. Виявіть доброту, чуйність, порядність, щоб протистояти негативізму, з яким учневі доводиться зустрічатись у спілкуванні. Це і буде застосування методу "вибуху", який може сприяти досягненню добрих виховних результатів за порівняно короткий строк. Спрямовуйте на таку діяльність усіх вчителів, вихователів класу.
6. У процесі спілкування з вихованцем не вдавайтесь до методів постійного контролю, гальмування, а використовуйте метод "заміни", тобто включення таких видів діяльності, які б відповідали його інтересам.
7. Помічайте найменші позитивні зрушення у поведінці і діях школяра. Підкріплюйте їх своїм заохоченням, схваленням. Водночас не зосереджуйте увагу на негативних проявах поведінки. пам'ятайте, що погані звички долати важко. Лише поступове розширення кола позитивних дій має витіснити негативні вчинки.
8. Постійно включайте вихованців у колективні справи класу, спортивні команди, давайте посильні доручення, підкреслюйте їх значення для успіху всього колективу.
9. Систематично працюйте з батьками, щоб спільно забезпечити позитивний педагогічний вплив на важковиховувану дитину, єдність зусиль на ґрунті доброти, поваги.

Загальна пам'ятка для роботи з п'ятикласниками

- Враховувати проблеми адаптаційного періоду під час переходу до школи II ступеня.
- Брати до уваги вікові психологічні особливості раннього підліткового віку.
- Пам'ятати, що кожна дитина – це індивідуальність, неповторна особистість, а отже, потребує індивідуального підходу.
- У період адаптації важливо виявляти толерантність під час спілкування з учнями, обрати правильний стиль спілкування.
- Шановні вчителі, лише від вас залежить, чи зможете ви знайти спільну мову з учнями свого класу й чи легко буде їм пристосовуватися до нових умов навчання.

Заходи, що полегшують знайомство вчителів з дітьми

- Діти не знають імен вчителів. Упродовж першої чверті, йдучи на урок, одягайте візитку зі своїм ім'ям.
- Класному керівнику та вчителям-предметникам потрібно зустрітись зі своїми новими учнями до першого вересня, бажано наприкінці навчання у початковій школі.
- Щоб знайомство вчителів з учнями відбулося швидше, щоб учителі швидше запам'ятали імена учнів, необхідно зробити візитки з іменами для всіх учнів класу.

Заходи, що сприяють організації роботи в класі

- Усім учителям, які працюють з класом, необхідно прийти на перші батьківські збори, щоб ознайомити батьків з програмою і вимогами до неї.
- Рекомендовано упродовж першого місяця навчання перевіряти готовність дитини до уроку: наявність навчальних підручників, зошитів тощо. Це допоможе виробити у дітей навички підготовки до уроків.
- Учителям-предметникам необхідно узгодити свою роботу, рівномірно розподіляючи навчальне навантаження з різних предметів. Насамперед це стосується домашніх завдань.

Рекомендації вчителям-предметникам у роботі з п'ятикласниками

1. Враховуйте труднощі адаптаційного періоду, вікові особливості п'ятикласників у виборі термінології, методичних прийомів.
2. Не перевантажуйте учнів надмірними за обсягом домашніми завданнями, дозуйте їх з урахуванням рівня підготовки учня, гігієнічних вимог віку.
3. Стежте за темпом уроку – високий темп заважає багатьом дітям засвоювати матеріал.
4. Налагоджуйте емоційний контакт з класом та з батьками учнів.
5. Ніколи не використовуйте оцінку як засіб покарання учнів. Оцінка досягнень повинна орієнтуватися на успіх, сприяти мотивації навчання, а не її зниженню.
6. Фіксуйте позитивну динаміку в розвитку кожного учня (не порівнюйте учнів один з одним, а порівнюйте певні досягнення сьогодні і вчора).
7. Розвивайте навички самоконтролю, вміння оцінювати свою роботу і роботу класу. Не бійтеся визнати свої помилки. Постійно аналізуйте свої переваги і недоліки у роботі.
8. Використовуйте різні методики в групах, парах, індивідуально.
9. Не створюйте психотравмуючих ситуацій, оцінюючи контрольні роботи, семестрові тощо. Використовуйте оцінки не формально, а з урахуванням особистісних досягнень кожного учня.